

A Kormány középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiájáról

A Kormány 2007. március 28-án elfogadta a 2007-2013 időszakra vonatkozó középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiáját (TTI Stratégia). A Kormány részére benyújtott dokumentum első helyi felelőse a GKM, második helyi felelőse az OKM, és elkészítésében jelentős szerepet vállalt az MTA is.

A TTI Stratégia jelentőségét az adja, hogy elvi kereteket ad ahhoz, hogy összehangoltan fejlődve a gazdaság és a társadalom részére is eredményt biztosítson a tudomány, a technológia és az innováció egymásra épülése.

A dokumentum újdonságát az is mutatja, hogy a rendszerváltás óta nem létezett középtávú kormányzati tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégia.

Az előterjesztés szorosan és konkrétan kapcsolódik a Kormány programjához, azon belül különösen az „Innováció a vállalkozások versenyképességéért” és a „Tudomány” című fejezetekhez.

Magyarországon a rendszerváltás óta hasonló, átfogó kormány szintű stratégia nem készült. Ennek fontosságát azonban a gazdaság, a tudomány, az innováció területén dolgozók többször hangsúlyozták, intézményes keretek között is hiányolták.

A TTI Stratégia azon a felismerésen alapul, hogy a magyar gazdaságnak és társadalomnak új fejlődési pályára kell lépnie. Célja, hogy Magyarország már középtávon olyan országgá váljon, ahol a gazdaság hajtómotorja a tudás és az innováció, és a vállalatok a globális piacon versenyképes termékekkel, szolgáltatásokkal jelennek meg. Ha Magyarország a termékeihez a lehető legnagyobb hozzáadott értéket adva kapcsolódik be a világgazdaságba, ennek révén a magyar gazdaság és a magyar társadalom egyre növekvő jövedelemhez jut.

A stratégia várható hatása: a felsőoktatás szerkezeti átalakításának törvényben megalapozott folyamatával párhuzamosan a TTI stratégia megvalósításával sor kerülhet a kutatóhálózat, annak irányítási rendszere és működési szabályai átalakítására, és – a terület sajátosságainak figyelembe vételével – a teljesítményelv érvényesítésére. Vállalkozás-barát és innovációt ösztönző környezetben nemzetközileg versenyképes termékek és vállalatok jönnek létre.

A feladat-finanszírozás kiterjesztése, az állami források koncentrációja a kutató-fejlesztő tevékenység hatékonyságának, a vállalati szféra innovációs aktivitásának növelését eredményezi. A TTI stratégia megvalósításával várható a vállalati innováció élénkülése, a főhivatású kutatóhelyek és a vállalkozások közötti kapcsolatok, valamint a tudás-intenzív iparágak erősödése és a K+F területén mutatkozó területi különbségek enyhülése.

Pozitív társadalmi hatásként értékelhető a tudomány, a tudományos kutatás, a kutatótársadalom társadalmi megbecsültségének fokozódása, a fiatalok ösztönzése a kutatói életpálya választására.

Várható az ország tekintélyének és vonzerejének javulása, lépés Magyarország, mint tudásalapú gazdaság nemzetközi elismertetése felé, a tudásalapú iparágak fejlődésének felgyorsítása.

A TTI Stratégia helyzetelemzése - statisztikai idősorok és nemzetközi összehasonlítások alapján - számos problémát és gyengeséget állapít meg, és rámutat ezek okaira. A dokumentum ezek alapján számszerűsített cél-indikátorokat tűz ki 2010-re és 2013-re. Részletes feladatokat tartalmaz a kutatást végző és koordináló intézményrendszerrel, az emberi erőforrásokkal, a befogadó társadalmi környezettel, az eredményeket hasznosító vállalati innovációval, az országos és regionális közvetítő intézményrendszerrel, a nemzetközi együttműködéssel, valamint a mindezt segítő pénzügyi és jogi környezettel kapcsolatban.

A TTI Stratégia az alábbi öt prioritási területre jelöl ki feladatokat:

- A tudományos kutatás eredményei befogadásának és hasznosításának kultúrája.
- Minőség-, teljesítmény- és hasznosítás-vezérelt, hatékony nemzeti innovációs rendszer.
- Megbecsült, a tudásalapú gazdaság és társadalom igényeinek megfelelő kreatív, innovatív munkaerő.
- A tudás létrehozását és hasznosítását ösztönző gazdasági és jogi környezet.
- A globális piacon versenyképes hazai vállalkozások, termékek és szolgáltatások.

Várható és elvárt tényező, hogy az öt prioritási terület egymással összefüggésben kedvező hatást vált ki.

A dokumentum egyaránt tükrözi a tudomány művelői, a gazdaság szereplői és az államigazgatási partnerek szempontjait, elképzeléseit. Az előterjesztés és a prioritások kijelölése hosszabb folyamat eredménye, a szakmai, a tudományos, az innovációs szervezetek és intézmények részéről több észrevétel érkezett, s végül a kialakult anyaggal összességében egyetértés született.

Mivel a TTI Stratégia célkitűzései társadalmi és szakmai párbeszédre alapulnak, végrehajtása során együttes munkára, az erők fókuszálására lehet számítani.

Az előterjesztés fontos stratégiai dokumentum, anyagi erőforrásait az intézkedési terv részletesen tartalmazza majd.

A megvalósítás részletes feladatairól és azok ütemezéséről a TTI Stratégia alapján a Kormány számára 90 napon belül részletes intézkedési terv készül. Ez részletesen tartalmazza majd megvalósításának konkrét programjait, megjelöli azok forrásait, valamint összefoglalja azokat a tervezett jogszabályi változásokat, amelyek javítják a tudomány, a technológia és az innováció jogszabályi környezetét.